

Ford T Runabout

Voor enkele honderden enthousiaste kerkangers bracht op zondag 19 mei 2019 Streekkoor Canthonis de Mathiasmis van componist Matthias van den Elsen in de Sint-Janskerk ten gehore. Pater Mathias is in de Deelse Kampen geboren als Joannes van den Elsen. Hij trad evenals zijn oudere broer Godefridus in bij de norbertijnen in Heeswijk en kreeg de kloosternaam Matthias. Pater Matthias ging in 1900 als missionaris naar Amerika. Hij was werkzaam in vele parochies, onder meer als pastoor in Chicago. Hij maakte internationaal naam als componist van kerkmuziek. Trok Gerlacus van den Elsen in 1913 de aandacht door zich het fietsen eigen te maken, zijn 17 jaar jongere broer Matthias reed twee jaar later al met een auto rond.

Hij poseert op de foto met zijn nieuwe aanwinst. Het model komt overeen met de Ford T Runabout uit het jaar 1915¹.

Dit type produceerden de Fordfabrieken van januari tot augustus 1915. Een belangrijke vernieuwing in vergelijking met voorgaande modellen was, dat deze auto werd uitgerust met elektrische koplampen i.p.v. met lantaarns. Doordat Henry Ford vanaf 1908 auto's aan de lopende band liet produceren, kon hij de auto's voor een steeds lagere prijs aanbieden. Zijn slogan was dat uiteindelijk iedereen een auto zou moeten kunnen rijden. In 1915 rolden meer dan driehonderdduizend Ford T-modellen van de band. Bij aanschaf kostte deze auto slechts 390 dollar, terwijl vergelijkbare modellen van andere merken nog bijna tienduizend dollar kostten. De Ford T is na de Volkswagen Kever de meest verkochte auto aller tijden².

Het mag dan ook geen wonder heten dat Matthias van den Elsen zich in 1915 een Ford T kon permitteren. Henry Ford adverteerde zijn auto's met: 'De Ford T Runabout is zeer geschikt voor boeren, vertegenwoordigers, dokters en ... geestelijken.' Matthias, die in veel verafgelegen parochies werkzaam was, had daar wel oren naar.

Noten:

- 1 <http://www.mtfa.com/discus/messages/708324/734862.html?1489246146>
<https://www.bonhams.com/auctions/23513/lot/73/>
- 2 https://en.wikipedia.org/wiki/Ford_Model_T

Akkertje

(Wim Vos)

Mijn broer Piet Vos maakte mij in juli 2018 opmerkzaam op een artikel van Mrinus (Isic) de Witte in 'Brabants'¹. De auteur heeft het daarin over het Berghemse woord 'kop' voor 'hoofd' en merkt onderaan op: "Heb je vervolgens last van koppijn, dan nam je vroeger 'n Akkertje (een pijnstillertje van de firma Van de Akker)." Mijn broer en ik herinneren ons dat 'óns moeder' (1900-1983) en wijzelf ook het woord 'ákkertje' vaak gebruikten voor een ouderwetse pijnstillertje. De schrijver meent dat het middel gemaakt werd door de firma Van de Akker, maar dat moet zijn de Firma Akker. De Rotterdamse Firma Akker

Zoo'n **ONBEHAAGLUK** gevoel

zoo'n drukkende loomheid 's morgens, loopt onherroepelijk op een doffe hoofdpijn uit, wanneer Ge niet tijdig een AKKERTJE neemt
Koop daarom straks even een doosje AKKER-Cachets. Gij voorkomt daarmee een onprettigen dag.

Doos v. 6 stuks f 0.50 Proefdoosjes f 0.10

Geen **PIJN** waar

AKKERTJES zijn

in chemische, voornamelijk farmaceutische producten, werd in 1908 gesticht door Leon (Leo) Louis Akker. Het bekendst werden de 'Akkertjes', pijnstillers. Daarnaast produceerde het bedrijf Akkertjes' anijstabletten, abdijsiroop en abdijspillen.

Deze middelen werden middels reclamecampagnes aan de man gebracht tussen 1928 en 1962.

Hé daar,
is dat vakantie?

Als zoo'n ellendige migraine Uw kostelijken vacantiedag bederft, dan zal zoo'n "Akkertje" U daarvan afhelfen en maken dat U zich prettig voelt!

Zorg dus: op reis, op uitstapjes, enz. steeds "AKKERTJES" bij U te hebben, ze komen telkens weer van pas bij hoofdpijn, kiespijn, spierpijn, enz. Per 12 stuks 50 ct. Alom verkrijgbaar!

Dat ging niet helemaal zonder problemen, want de 'Vereeniging tegen de Kwakzalverij' schreef al in 1928 tegen deze middelen. De Akkertjes werden geanalyseerd en aangetoond werd dat er acetylsalicylzuur (aspirine), phenacetine en coffeine inzat. De fenatecine werd in het lichaam deels gemetaboliseerd tot paracetamol en werkte dus pijnstillend. Fenatecine werd echter in 20ste eeuw verboden omdat langdurig gebruik een nierbekkenontsteking kon veroorzaken, een nadelig effect op de pompwerking van het hart had en misschien zelfs kankerverwekkend was². Voor die tijd was het Akkertje echter met de kennis van toen een effectieve pijnstillers.

Met de Joodse familie Akker liep het in de Tweede Wereldoorlog slecht af: enige leden werden door de Duitsers vermoord in Sobibor in 1943 en Dachau in 1945³.

Aanvulling op het Gemerts Woordenboek 2017

akkertje

o ev/mv –s verkl: oud pijnstillend middel (een poeder in een ouwelcapsule, geadverteerd tussen tussen 1928-1962, tegen hoofdpijn, kiespijn, zenuwpijn, lende pijn, reumatische pijnen, onbehaaglijkheid, griep, enz. Vat mār 'n akkertje as ge zon köppeeng hēt.

Noten

1. Mrinus de Witte in 'Brabants' (Kwartaalblad over Brabanders en hun taal, Jaargang 5, nummer 1, juni 2018, onder de titel 'De Witte wit wir wē' op p.33.
2. JWikipedia, onder fenatecine.
3. www.joodserfgoedrotterdam.nl . Joodserfgoedrotterdam. Joodse sporen in Rotterdam en omgeving.

